

hvorvidt hans Børn efter ham maatte faae Gaarden; thi skulde det ikke blive Tilfældet, at de fik Gaarden, da fik de en Capital. Denne Afsløsningsmaade kan ikke indføres i dette Forslag, og jeg udtaler den heller ikke med Hensyn dertil; men den Afsløsningsmaade, som jeg har tænkt mig, den er af en æret Landsthingsmand bleven udtalt ved 1ste Behandling, og jeg troer, at Ideen og Tanken deri, — det tør jeg nok sige, da jeg allerede tidligere har udtalt den ikke alene for ham, men for Andre, — den har han faaet fra mig. Tanken og Ideen deri er nemlig den, at, naar Fæsteren er død, og hans Arving ønsker Gaarden i Fæste, saa skal Godseieren være forpligtet til at opgive ham, hvad han vil have i Fremtiden i Fæsteafgift; der er foreløbigt ikke Tale om Indfæstning. Naar han ikke vil gaae ind paa denne Fæsteafgift, saa skal denne Fæsteafgift beregnes saaledes: den Capital opstilles, hvoraf denne Fæsteafgift er Renten, og af denne Capital skulde da Godseieren udbetale Fæsteren den Dvotadeel, som jeg tidligere har anført, og dermed var Sagen afgjort. Kunde de derimod mindelig imellem sig blive enige om Eiendommen til Fæste, saa kunde det skee ved Indfæstning og Fæsteafgift; det var naturligvis aldeles uvedkommende. Men hvorfor jeg her kun nævner ligefrem Fæsteafgiften, er, fordi Indfæstningen ikke saaledes kan capitaliseres, uden at man gaaer ud paa at ansætte et vist Naremaal, hvori Fæsteren kan leve, og derom vil der altid blive Disput. Blev de enige om, at Gaarden skulde staae paa Fæsteafgiften uden Indfæstning, saa kunde Godseieren sikke sig, ved at Fæsteren deponerede en vis Summa, som andre Forpagtere, hvoraf han fik Renten, og som tilfaldt hans Arvinger efter hans Død. Jeg skal ikke udtale mig vidtløftigere derom, da der ikke foreligger noget Forslag i lignende Retning; men jeg har ikke kunnet undlade at sige dette, da Sagen stadigen har staaet saaledes for mig og stod saaledes for mig forrige Aar, da vi vedtog den motiverede Dagsorden; men jeg dristede mig da ikke til at fremkomme med Noget, thi jeg frygtede for at forstyrre den Enighed, som var tilstede i hele Rigsdagen med Hensyn til den motiverede Dagsorden; men det har jeg, som sagt, stadigt havt imod

den, at man skulde tvinge Godseieren til at stille sig ved sin Gaard. Jeg skal dog end yderligere bemærke, at, saaledes som jeg seer vor hele politiske Udvikling, har jeg ikke Noget imod, at de store Gaarde med deres Gods holdtes samlede, saasnart Godssets Fæstebønder blive en ligesaa fri og selvstændig Stand, som naar de blive Selveiere.

Formanden: Jeg maatte dog ønske, at det blev holdt udenfor Discussionen, hvad der har været Gjensand for Samtale indbyrdes imellem Thingets Medlemmer udenfor Salen. Forøvrigt kan jeg ikke nægte, at de Betragtninger, som den ærede sidste Taler fremsatte, forekom mig at ligge temmelig fjært fra Indholdet af det Affnit, som nu er under Forhandling.

Fesfen: Efter den ærede Formands sidste Uttringer, troer jeg at maatte frasælbe Ordet, da det kun var min Hensigt at gøre en personlig Bemærkning, som jeg troede nu at skylde den ærede Taler, der nys berørte, hvad jeg ved denne Sags 1ste Behandling anførte som det første af de Alternativer, jeg troede kunde føre til en lempeligere Afgjorelse af det omhandlede Anliggende. Er det mig tilladt at fremsøre en saadan personlig Bemærkning?

Formanden: Jeg kan i Genhold til hvad jeg tidligere har ytret ikke tilføje den.

Man stred derefter til Afstemning, hvorved

1) Lovforslagets § 24 (s. Anh. A. Sp. 148) vedtoges med 24 Stemmer mod 11.

2) Sammes § 25 (see sammesteds Sp. 149) vedtoges med 25 Stemmer mod 10.

Lovforslagets §§ 26—36 ansaaes vedtagne uden Afstemning.

3) Forslag af Fespersonen til § 37: I andet Stykke udgaae Ordene fra „da“ til Punktum: „er han ikke berettiget